

– ТЕКСЕРІЛДІ:
әдіскер Д.Б.Мұхаметьярова

*Университет
литератур
Д.Мұх*

07.02.2025 ж.

**Тәрбиелеу-білім беру процесінің
«Қазақ тілі» ұйымдастырылған іс-әрекет циклограммасы
(оқыту басқа тілде жүргізілетін топтар)**

Мектепке дейінгі ұйым: «Балажан» б/балабақшасы

Топтар: «Звездочки» ересек тобы

«Лучики» мектепалды тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы, 4 жастағы, 5 жастағы балалар

Жоспар қандай кезеңге жасалды: 10.02 – 14.02. 2025 жыл (2-апта) Апта дәйексөзі ««Шығармашыл бала - ойлы бала»»

Күн тәртiбi	Дүйсенбi 10.02	Сейсенбi 11.02	Сәрсенбi 12.02	Бейсенбi 13.02	Жұма 14.02
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкiлдерiмен әңгiмелесу, кеңес беру	«Қазақ тiлiн үйренемiз» ата-аналарға арналған ақпарат бұрышына: «Төл дыбыстар», «Бағдаршам» «Мақал-мәтелдер арқылы балалардың тiлiн дамыту» ата-аналарға арналған кеңес Туған жер туралы баланың жаттаған мақал-мәтелдерi (ата-аналардан бейнежазба)				
Ұйымдастырылған iс-әрекеттi өткiзуге дайындық	Ұйымдастырылған iс-әрекетке қауiпсiз ойыншықтар мен ойын жабдықтарын таңдау. Қауiпсiз ойын алаңдарын ұйымдастыру. Ұйымдастырылған iс-әрекет басталар алдында үнемі күй қою: «Серпер» күйi https://zvyki.com/song/34795558/rman_azy_-_Serper/ «Күй күмбiрi» күй тыңдау				
Сөздiк минимум	Жүргiншiлер жолы , бағдаршам		Тоғыз, ғарыш, ағаш		
Кестеге сәйкес «Қазақ тiлi» ұйымдастырылған iс-әрекетi	Мектепалды тобы Тақырыбы: «Қ дыбысы» Мiндеттерi: қазақ тiлiндегi сөздердi дұрыс айта бiлуге және есте сақтауға, ол сөздердi қолдана бiлуге; қазақ тiлiне тән қ дыбысын айтуға		Мектепалды тобы Тақырыбы: «Ғ дыбысы» Мiндеттерi: қазақ тiлiндегi сөздердi дұрыс айта бiлуге және есте сақтауға, ол сөздердi қолдана бiлуге; қазақ тiлiне тән ғ дыбысын айтуға		

<p>үйрету; тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамытуды жалғастыру; қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру, диалогке қатысуға үйрету</p> <p>Жұмбақ. Қалқиған екі құлағы, Елендеп қорқып тұрады. (Қоян.) - «Қоян» деген сөзде бірінші болып қай дыбыс естіліп тұр? - «Қ» дыбысы. - Кәне, бәріміз «қ» деп айтып көрейікші. - Қ-қ-қ. Қалай айтылып тұр? - Қысқа кедергіге ұшырау арқылы айтылып тұр. - «Қ» дыбысы дауыссыз дыбыс. - «Қоян» сөзін буынға бөлейік. - Қо-ян. - «Қаз, қонжық, қасқыр» деген сөздерде «қ» дыбысы қай жерінде кездеседі? - Сөздің басында, ортасында, соңында кездеседі.</p> <p>«Қ» дыбысынан басталатын сөздер айту. «Қар, қошақан, қол, қала» сөздерін буынға бөлу, мағынасын түсіндіру. «Қ» дыбысы бейнежазба «Қ» дыбысының артикуляциясы.</p>		<p>үйрету; тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамытуды жалғастыру; қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру, диалогке қатысуға үйрету</p> <p>Суретпен жұмыс «Тоғыз» сөзіне дыбыстық талдау жасау. Тоғыз сөзіндегі «ғ» дыбысының орнын түсіндіру. «ғ» дыбысын қатыстырып буындар және сөздер құрып оқу. Ғ - а - ға - ға - ға - ға - ға А - ға, а - ға, а - ға, а - ға «Ғ» дыбысы бейнежазба «Ғ» дыбысының артикуляциясы. Ерін ашылып, тілдің ұшы тілдің астыңғы түбіне тиеді. Тілдің үстіңгі жағы таңдайға тиеді. Дауыс шымылдығының дірілінен «ғ» дыбысы естіледі.</p> <p>Логоритмикалар айту. Шарты: буын ұйқастан сөз құрап айту. Қар – қар – қар – ға – ға – ға – шығады «қарға». Ға - ға – ға – қағу үшін керек балға. Ға – ға – ға – ұшып келді қарға.</p> <p>Тіл ұстарту жаттығуы. Ер - ер, ер - ер. Біз боламыз ғарышкер. Ға - ға, ға - ға. Біз ұштық Айға.</p> <p>Жаңылтпаш айту. Қоғабай қомағай ма? Жоқ, ағай,</p>		
---	--	---	--	--

	<p>- Ерін ашылып, тілдің ұшы астыңғы тістің түбіне тиеді. - Тілдің үстіңгі жағы таңдайға тиеді. - Міне, «қ» дыбысы осылай айтылады.</p> <p>Тіл ұстарту жаттығуы. Қа-қа-қа. Ұшып кетті қарға. Қо-қо-қо. Қош бол енді қоңыз. Қу-қу-қу. Көлге қонды аққу.</p> <p>Сергіту сәті. Ормандағы аюдың, Құлпынайы көп екен. Теріп-теріп алайық Қалтамызға салайық.</p> <p>«Дыбысты анықта» ойыны. Ойынның шарты: педагог «а» дыбысынан басталатын сөздерді айтқан кезде балалар қол шапалақтайды, ал «қ» дыбысынан басталатын сөздерді айтқан кезде аяқтарын топылдатады. Сөздер: алма, қала, қызанақ, ана, аққала, асық.</p> <p>«Кім тез ойлайды?» ойыны. Ойын шарты: ойынға шыққан бала үстел үстінде тұрған заттардың ішінен «қ» дыбысынан басталатын затты тандап алып, атын атауы және сол сөзге сөйлем құрауы керек. Ойынға шыққан бала аққала қолына алады. Осы сөзбен сөйлем құрастырады. Мысалы, «Бұл аққала. «Аққала» сөзі ортасында «қ» дыбысы екі</p>		<p>Қоғабай қомағай емес, Зор, ағай.</p> <p>Сергіту сәті. Саусақтарым бір-бірімен амандасайық. Саусақтарым гүл ашайық, Саусақтарды ашып-жұмып, А-ә, г-ғ, ү-ұ, н-ң, к-қ, о-ө. Дыбыстарды дұрыс айтайық.</p> <p>[к], [-ғ] дыбыстарын буындарда ажырату. «Керісінше айт» ойыны. Мен айтамын – қа, сен айтасың – ға. Мен айтамын – қо, сен айтасың – ғо. Мен айтамын – қи, сен айтасың – ғи. Мен айтамын – қы, сен айтасың – ғы. Мен айтамын – қу, сен айтасың – ғу. Мен айтамын – құ, сен айтасың – ғұ.</p> <p>Фонематикалық қабылдауын дамыту. «Кім зейінді?» ойыны. Дыбыстардың сөздің басында, ортасында, аяғында кездесуін байқау. - Кім жақсы естиді екен? Мен сендерге [-к], [-ғ] дыбыстары бар сөздерді айтамын. Сендер сол дыбыстардың сөздің басында, ортасында, аяғында тұрғанын айтасындар. Мысалы: қар, ғарыш, тоғыз, торғай, сандық, қоржын, мұғалім, сызғыш [-к], [-ғ] дыбыстарын сөздерде ажырату.</p> <p>Сұрақ-жауап. - Балалар, бүгін барлығың да өте жақсы жұмыс істедіңдер. - Біз не үйрендік? - Сендерге ұнады ма? - Кімге не ұнады? - Қандай дыбыспен таныстық? - «Ғ» дыбысы қандай дыбыс? - Қандай сөздерде «ғ» дыбысы бар екен?</p>		
--	--	--	--	--	--

	<p>рет айтылады.</p> <p>Сұрақ-жауап.</p> <p>- Балалар, біз қандай дыбыс туралы айттық?</p> <p>- «Қ» дыбысынан басталатын сөздерді атаңдар</p> <p><u>Ересек топ</u></p> <p>Тақырыбы:</p> <p>«Бағдаршам»</p> <p>Міндеттері:</p> <p>қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айту дағдыларын қалыптастыру;</p> <p>қарапайым сұрақтарға жауап беруді үйрету;</p> <p>қарапайым сөйлемдер құра білуге үйрету.</p> <p>Бейнежазба көру: «Түстер»</p> <p>Мына үш түсті атайықшы.</p> <p>Сары.</p> <p>Жасыл.</p> <p>Қызыл.</p> <p>Осы үш түсті біріктірсе, не пайда болады?</p> <p>Бағдаршам.</p> <p>Балалар, бағдаршам дегеніміз не?</p> <p>Бағдаршам бізге не үшін қажет?</p> <p>Жолдан өту үшін.</p> <p>Бағдаршамның жоғарғы жағында қандай көзі бар? Бұл көзі нені білдіреді?</p> <p>Қызыл түсті. "Тоқта!" - деген белгіні білдіреді.</p> <p>Бағдаршамның ортасындағы көзінің түсі қандай? Бұл нені білдіреді?</p>		<p>- «F» дыбысына сөз ойлаңдар.</p>		
--	---	--	-------------------------------------	--	--

Сары түсті. "Тұра тұр! Қызыл немесе жасыл көзі жанғанша күт!" - деген белгі.

Ал бағдаршамның төменгі жағында қандай көзі бар? Бұл нені білдіреді?

Жасыл түсті. Жүруге рұқсат! - деген белгіні білдіреді.

Көше қиылысында бағдаршам болмаған жағдайда не істеуге болады?

Мұндай жағдайда жаяу адамдарға «жүргіншілер жолы» көмектеседі.

Жолмен өткенде алдымен солға қарап, көлік жоғына көз жеткізіп, содан кейін жолдың ортасына келгенде оңға қарап алып жолдан өту керек.

Дидактикалық ойын

«Бағдаршамның белгілерімен танысайық» Бағдаршамның үш көзі бар.

қызыл – тоқта!

сары – дайындал!

жасыл – жүр

«Бағдаршам» ойыны.

Балалар қызыл түсті дөңгелекті көрсеткенде тыныштық сақтайды, ал сары түсті дөңгелекті көрсеткенде алақандарын соғады, ал жасыл түсті дөңгелекті көрсеткенде жүреді.

Қимылды әрекет: «Бағдаршам әні»

Қорытындылау:

	Жаңа сөздердің қазақша атауларын еске түсіріп, белсенді болған балаларды мақтайды.				
Балалармен жеке жұмыс (сөздік минимум, диалогтар, тақпақ, өлең жаттау, баяу қимылды ойындар, ұлттық ойындар, ертегі рөлдерін дайындау)	<p><u>Ересек топ «Бағдаршамның белгілерімен танысайық»</u> Бағдаршамның үш көзі бар. қызыл – тоқта! сары – дайындал! жасыл – жүр</p> <p><u>Мектепалды тобы «Керісінше айт» ойыны.</u> Мен айтамын – қа, сен айтасың – ға. Мен айтамын – қо, сен айтасың – ғо. Мен айтамын – ки, сен айтасың – ғи. Мен айтамын – қы, сен айтасың – ғы. Мен айтамын – қу, сен айтасың – ғу. Мен айтамын – құ, сен айтасың – ғұ.</p>		<p><u>Ересек топ «Бағдаршам» ойыны</u> Балалар қызыл түсті дөңгелекті көрсеткенде тыныштық сақтайды, ал сары түсті дөңгелекті көрсеткенде алақандарын соғады, ал жасыл түсті дөңгелекті көрсеткенде жүреді.</p> <p>«Менің Қазақстаным» ҚР Гимні орындау <u>«Мектепалды тобы Тіл ұстарту жаттығуы.</u> Қа-қа-қа. Ұшып кетті қарға. Қо-ко-ко. Қош бол енді қоңыз. Қу-қу-қу. Көлге қонды аққу. Біртұтас тәрбие» жоспары бойынша</p>		
		«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы» балалармен ұлттық ойындар ойнау Сурет арқылы мақал-мәтел жаттау			

